

ENAKOPRAVNOST

ALITY

NEODVISEN DNEVNIK SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), SEPTEMBER 9, 1942.

STEVILKA (NUMBER) 211

Kupujte
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
Oglasi v tem listu
so uspešni

Kupujte
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
Best Advertising
Medium

LIVRE XXV. — LETO XXV.

VELJAVLJANJE NOVIH OMEJENJE
TEV IN NOVIH VOJNIH DAVKOV

da bo prevzela kontrolo nad vsemi ne-
vojaškimi vozili. — Predložitev predloge
o predsednikovih polnomočeh.

5-ODSTOTNI NOVI "DAVEK ZMAGE"

WASHINGTON, 8. septembra. — Senatni finančni odbor je odobril s 13 glasovi proti 6, da se vpelje nov 5-odstoten davek "zmage" na vse individualne dohodke, ki presega \$624 na leto. Ta "davek zmage" bo nov in dodatni davek k že itak visokemu dohodninskemu davku. Na podlagi tega načrta naj bi plačala 5 odstotkov davka vsaka oseba od zaslužka, ki presega \$12 tedensko.

Odobritev novega davka

WASHINGTON, 8. septembra. — Senatni finančni odbor je odobril s 13 glasovi proti 6, da se vpelje nov 5-odstoten davek "zmage" na vse individualne dohodke, ki presega \$624 na leto. Ta "davek zmage" bo nov in dodatni davek k že itak visokemu dohodninskemu davku. Na podlagi tega načrta naj bi plačala 5 odstotkov davka vsaka oseba od zaslužka, ki presega \$12 tedensko.

Nemški vojaški pisatelj hvali hrabrost

Rusov in jo daje Nemcem za zgled

proti Rusom je mogoča samo onim, ki so prav tako hrabri, iznajdljivi in vztrajni kot Rusi, pravi visoki nemški častnik v vojaškem tedniku.

COCKHOLM, švedska, 8. septembra. — Nek visoki nemški častniki naznanja v vojaškem tedniku "Militärwoche", da bo vsak nemški vojak, ki bo pokazal v boju značaj hrabrosti, ustreljen. Te-ki je izdajanje za nemške vojaške fronte, daje priznanje hrabrosti, vztrajnosti in splošni vojaški kakovosti vojakov.

Strahopetec
V članku navaja mnogo strahopetnosti med vojaštvom, s katero u-čuje grozno ustreljevanje kvaliteta ruske vojske, pravi nemški vojak, "njegov vi-razvit živalski instinkt. hoče premagati Ruso, mo-ri prav tako doma v gozdu, v močvari in znati si mo-že pot kakor Rus v temi in-ki vojak je mojster v im-primanju, pravi pisec. On-ko na primer ročno izpre-je jadralno letalo v bomb-poslušajoč se artilerjskih-ko pot bomb. On se zna na-vo poslušati zaplenjenega o-čunati na možnost izgube svoje-ga življenja ter biti pripravljen na to. Samo vojak, kateri v usodepolni nevarnosti ne odpo-vedo živci, so zmogni borbe pro-ti Rusom, ugotavlja vojaški pi-sec članka.

Ob ruskih napadih odpoveduje-
jo živci
Masni napadi ruskega vojaš-
tva nudijo mlademu nemškemu
vojaku prizore, za katere se mo-
ra ohraniti s pogumom. Nemški
vojak mora vsak trenutek rač-
čunati na možnost izgube svoje-
ga življenja ter biti pripravljen
na to. Samo vojak, kateri v
usodepolni nevarnosti ne odpo-
vedo živci, so zmogni borbe pro-
ti Rusom, ugotavlja vojaški pi-
sec članka.

Ameriški radio o Jugoslovanih

Associated Press je javila dne
8. avgusta iz Londona:
Heiter brzojavlja danes iz
Cockholma, da so nemške čete
v Jugoslaviji so obsodila 26 ljudi,
ki so bili osumljeni komunizma
— kar ni težko, ker nazivajo ko-
munistom vsakogar, ki se upira
fašističnemu novemu redu — od
katerih je bila petorica obsoje-
na na smrt, vsi drugi pa na več-
letno ječo.

Radio je javil dne 31.
avgusta iz Stockholma:
Danes je bilo ustreljenih 100
Jugoslovancev, ki so se nahajali
v 63 domoljubih, ki so bili u-

Položaj ni rožnat,
pravi italijanski
komentator

Fronta Anglosaksov, Rusov
in Kitajcev je dokazala,
da je zmogla žilavega od-
pora, pravi komentator po
radiu.

LONDON, 8. septembra. —
Italijanski polkovnik Balseo je
podal preko radia enega najod-
kritosrčnejših komentarjev o
sedanjem vojnem položaju.

"Dočim nam slika optimizem
rožnato sliko splošnega vojnega
položaja, pa nam nudijo stro-
go vojaška dejstva popolnoma
drugačo sliko, ki nikakor ni ta-
ko rožnata. Nemško vrhovno
poveljstvo, ki izvaja tako uspeš-
ne operacije pred Stalingradom,
je bilo prisiljeno za to žrtvovati
druge cilje in objektivne, ki so
prav tako velike ali še večje
važnosti.

"Priznati moramo, da so Ru-
si podali nešteto dokazov, da
posedejuje več poguma kot jim
ga je potreba. Nepotrebno je
razglabljanje, odkod izhaja ta po-
gum ruskega vojaštva: ali iz
fatalizma, iz ljubezni do domo-
vine, iz njihovega instinkta ali
enostavno samo iz čute sovraž-
nosti.

"Na eni strani je fronta osi-
šča, vitalna, živa, iniciativne
zmožna fronta, na drugi strani
pa je fronta, ki je podala dokaz
zmožnega odpora. Ta fronta se-
stoja iz Anglosaksov, Rusov in
Kitajcev.

"Kakor hitro bo rešen sov-
jetski problem, bodo ugodno re-
šeni tudi vsi ostali problemi."

PRODUKCIJA RUSKEGA
OLJA

MOSKVA, 6. septembra. —
Ruska službena agencija Tass
poroča, da so sovjetske oljne ra-
finerije v centralni Rusiji in v
vzhodni ter centralni Aziji pro-
ducirale meseca avgusta 20 do
50 odstotkov več olja kakor pa
meseca julija.

Rafinerije v onem delu Kav-
kaza, kamor še niso prodrli
Nemci, so tudi producirale me-
seca avgusta 50 odstotkov več
olja kakor mesec pred tem.

ŠKODA V BUDIMPEŠTI

Budimpeštanski radio prizna-
va, da so ruski bombniki, ki so
pretekli teden bombardirali Bu-
dimpešto, povzročili občutno
škodo. Sedemnajst bomb je
treščilo na poslopja, ostale pa
na troje drugih krajev, katerih
poročilo ne navaja.

Admiral Nikolaj Horthy, mad-
žarski regent, je pozneje posetil
bombardirane četrti, kakor tudi
v bolnišnicah ranjence, ki so jih
ranili drobci bomb.

Otvoritev šol

Včeraj so se odprla vrata cle-
velandskih šol, v katere se je
vpisalo okoli 110.000 učencev in
učenek, kar je najnižje število v
enem desetletju.

Ruska balerina — pogumna letalka

MOSKVA, 6. septembra. —
Včeraj je prispela v Moskvo z
bojišča 30-letna krasotica Olga
Šušinskaja, bivša baletna ple-
salka in članica Bolšoj gledišča
v Moskvi. Šušinskaja se je ob-
izbruhu vojne izvežbala za le-
talo in njen sedanji posel ob-
stoja v tem, da vozi s svojim le-
talom za nemške črte mala ja-
dralna letala z ruskimi padalci,

TANKI IZ STALIN-
GRADA

LONDON, 8. septembra. —
Nek nemški poročevalci
naznanja po radiu izpred
Stalingrada, da v Stalin-
gradu še vedno izdelujejo
tanke ter jih pošiljajo na
fronto.

"Na južni strani mesta,"
pravi poročevalec, "zatem-
njuje nebo ogromen steber
dima. Tam stoji Stalingrad,
ki je dan in noč tarča nem-
skih bombnikov. Toda iz
tega kačedegega se, gorečega,
po bombah razdejanega
mesta se vale še vedno no-
vi tanki naravnost iz to-
varn na bojišče, kjer preje-
majo komaj nekaj ur po
svoji izgotovitvi svoj ognje-
ni krst ...

NA IGRIŠČU UBITI
USTAŠI

LONDON, 6. septembra. —
Ko se je vršila nedavno nogo-
metna igra med Italijani in hr-
vatskimi "ustaši" (Pavelicevo
fašistično milico, je bilo ubi-
tih sedem hrvatskih igralcev-
ustašev, kakor naznanja poro-
čilo iz Curiha, Švica. Omenjeni
so bili ubiti na igrišču, ko so nena-
doma jugoslovanski patriotje
planili s tribun za občinstvo na
igrišče ter jih tam ubili.

NEMCIJA ZAHTEVA
FRANCOSKE LADJE

Nekje na francoski meji, 9.
septembra. — Avtentična poro-
čila naznanjajo, da je Nemčija
zahtevala od francoske vlade,
da ji slednja izroči 200.000 ton
trgovskih ladij, ki so zasedrane
v pristaniščih neokupirane Fran-
cije.

Od zahtevanih ladij je 130-
000 ton francoskih, ostale ladje
pa so belgijske, holandske, grš-
ke in jugoslovanske.

Doslej je francoska vlada za-
vrnila nemške zahteve, češ, da
sporazum premirja ne predvide-
va in ne zahteva predaje ladij.
Nemci pa pravijo, da so nefran-
coske ladje last držav, ki so jih
oni zasedli.

Računi za SNPJ prireditve

Tajnik Clevelandске federaci-
je SNPJ opozarja vse, ki imajo
kake račune za predložiti, tika-
joč se proslave Narodnega dne-
va SNPJ, da to store gotovo v
četrtlet večer, v S. N. D., staro
poslopje, kjer bo tajnik navzoč
ob 8. uri. Obenem so tudi proše-
ni vsi, ki so imeli posla z vstop-
nicami in pivskimi tiketi na de-
bela, da so navzoči.

Kratek dopust

V soboto večer je prispel z le-
talom na obisk samo za en dan
Frank Skabar, sin družine Ska-
bar, 1059 E. 72 St.

V nedeljo večer se je zo-
pet vrnil z letalom v Philadel-
phijo, kjer se nahaja pri mor-
narici. Ker mu ni dopuščal čas,
ni mogel obiskati vseh prijate-
ljev in znancev, katere pa vse-
eno lepo pozdravlja!

Nemci streljajo
za tifusom obolele
srbske ujetnike

Da oboleli nesrečniki ne o-
kužijo Nemcev in ostalih,
jih nacisti enostavno po-
bijajo.

LONDON, 7. septembra. —
Norveška telegrafska agencija
poroča, da so meseca julija po-
strelili Nemci v nekem koncen-
tracijskem taborišču v Norve-
ški več sto srbskih vojni ujet-
nikov, da bi preprečili prenos
tifusa potom njih.

Meseca junija je prispelo v
Narvik nad 900 Srbov. Kljub
temu, da je bilo med njim mno-
go bolnih, so bili vsi prisiljeni
marširati 15 milj daleč preko
gora do koncentracijskega tabo-
ra, kjer jih je mnogo popadalo
mrtvih zaradi oslabelosti.

Nemško poveljstvo je ukaza-
lo, da se mora postreliti vse Sr-
be, ki so oboleli za tifusom.
Norvežani, ki živijo v bližini ta-
borišča, so slišali cele noči stre-
ljanje v taborišču.

Narodni muzej, najpomembnejša kul-
turna ustanova ameriških Slovencev

V muzeju so shranjeni neprecenljivi zakladi našega kul-
turnega, gospodarskega in bratskega udejstvovanja,
ki bodo pričali našim poznim rodovom o marljivosti
in ukazelnosti njihovih prednikov.

V petek večer je bil slovesno
odprt v Slovenskem narodnem
domu na St. Clair Ave. Sloven-
ski narodni muzej, v katerem je
razstavljenih mnogo naših do-
mastijskih in drugih zanimi-
vosti.

Neprecenljiva zbirka Ivana
Moleka

Veliko in važno redkost v tem
muzeju tvorijo dokumenti, ki
jih je razstavil Ivan Molek, ur-
rednik "Prosvete," med kate-
rimi je tudi listina z lastnorod-
nim podpisom prvega ameriške-
ga predsednika George Wash-
ingtona, ki je slednji vabil se-
natorje k svojemu drugemu u-
stoličenju, ter originalna foto-
grafija velikega ameriškega
predsednika Abrahama Lincol-
na. Poleg tega je razstavil Mo-
lek še druge redke in neprecen-
ljive stvari.

Krasni prispevki Franka Trohe

Lepa in ljubka je zbirka vse-
ga slovenskega poljedelskega o-
rodja, ki jo je izdelal v minia-
turi in razstavil Mr. Frank Tro-
ha iz Barbortona. Anton Cerk iz
Greensburga je razstavil čudo-
vito izdelane lesene izdelke, iz-
rezljane iz enega samega kosa
lesa, kakor na primer verigo i.
dr. Gašper Korč je prispeval
eno prvih slovenskih harmonik;
Vinko Coff vaze iz italijanske
granate; Harry Prime primor-
ski "fové" in druge stvari; Mati-
ja Pogorelec redko srebrnino, ure
in verižice; fotograf Bukovnik
krasno na roke izdelano hrvat-
sko torbo; Jože Grdina redke
starijske knjige in časopise ter
raznovrstne novce, med kateri-
mi je tudi prvi in zadnji pape-
žev kovanec. Dalje vidite tu po-
pisano pismo, čigar listi so iz
brezovega lubja. Matija Pogo-
relec je prispeval "Pesmi Valen-
tina Vodnika," izdane leta 1840.
Frank S. Tauchar je dal svoj
"Svetovni koledar," Louis Ule-
bond iz prve svetovne vojne,
Matija Pogorelec palice indijan-
skih poglavarjev, itd., itd.

Svedoki našega ranega bratske-
ga udejstvovanja
Poleg tega so razstavljeni

STALINGRAD DRŽI; PREGLED
BOJEV NA OSTALIH BOJIŠČIH

Trdovratna obramba Rusov na Kavkazu. —
Ruski uspehi pri Mozdoku. — Maršal
Rommel je zopet tam, kjer je
prišel.

BOJEVANJE NA PACIFIKU

Smrtne nesreče ženske

V nedeljo večer je padla z
verande na zadnjem delu hiše
82 let stara Mrs. Theresa Sni-
der, ki se je na mestu ubila. Pa-
dla je tri nadstropja globoko.
Hiša, kjer se je pripetila ne-
sreča, nosi številko 1905 ter je
na Fulton Roadu.

Na obisku

Iz Strabane, Pa., je prišla k
sorodnikom na obisk Dorothy
Martinčič. Ogledala si je tudi
našo tiskarno. Tu ostane teden
dni ter se nahaja pri družini
John in Rose Martinčič, na Cor-
nelia Ave.

Narodni muzej, najpomembnejša kul-
turna ustanova ameriških Slovencev

V muzeju so shranjeni neprecenljivi zakladi našega kul-
turnega, gospodarskega in bratskega udejstvovanja,
ki bodo pričali našim poznim rodovom o marljivosti
in ukazelnosti njihovih prednikov.

V petek večer je bil slovesno
odprt v Slovenskem narodnem
domu na St. Clair Ave. Sloven-
ski narodni muzej, v katerem je
razstavljenih mnogo naših do-
mastijskih in drugih zanimi-
vosti.

Neprecenljiva zbirka Ivana
Moleka

Veliko in važno redkost v tem
muzeju tvorijo dokumenti, ki
jih je razstavil Ivan Molek, ur-
rednik "Prosvete," med kate-
rimi je tudi listina z lastnorod-
nim podpisom prvega ameriške-
ga predsednika George Wash-
ingtona, ki je slednji vabil se-
natorje k svojemu drugemu u-
stoličenju, ter originalna foto-
grafija velikega ameriškega
predsednika Abrahama Lincol-
na. Poleg tega je razstavil Mo-
lek še druge redke in neprecen-
ljive stvari.

Krasni prispevki Franka Trohe

Lepa in ljubka je zbirka vse-
ga slovenskega poljedelskega o-
rodja, ki jo je izdelal v minia-
turi in razstavil Mr. Frank Tro-
ha iz Barbortona. Anton Cerk iz
Greensburga je razstavil čudo-
vito izdelane lesene izdelke, iz-
rezljane iz enega samega kosa
lesa, kakor na primer verigo i.
dr. Gašper Korč je prispeval
eno prvih slovenskih harmonik;
Vinko Coff vaze iz italijanske
granate; Harry Prime primor-
ski "fové" in druge stvari; Mati-
ja Pogorelec redko srebrnino, ure
in verižice; fotograf Bukovnik
krasno na roke izdelano hrvat-
sko torbo; Jože Grdina redke
starijske knjige in časopise ter
raznovrstne novce, med kateri-
mi je tudi prvi in zadnji pape-
žev kovanec. Dalje vidite tu po-
pisano pismo, čigar listi so iz
brezovega lubja. Matija Pogo-
relec je prispeval "Pesmi Valen-
tina Vodnika," izdane leta 1840.
Frank S. Tauchar je dal svoj
"Svetovni koledar," Louis Ule-
bond iz prve svetovne vojne,
Matija Pogorelec palice indijan-
skih poglavarjev, itd., itd.

Svedoki našega ranega bratske-
ga udejstvovanja
Poleg tega so razstavljeni

MOSKVA, sreda, 9. septem-
bra. — Nemški tanki in bomb-
niki so naredili nadaljno luknjo
v ruske obrambne črte zapad-
no od Stalingrada, toda jugoza-
padno od tega ogroženega me-
sta nadaljuje sovjetska armada
z odbijanjem sovražnika.

Na Kavkazu nadaljujejo Rusi
svojo trdovratno obrambo proti
nemškemu napadam na Novoro-
sisk, pri Mozdoku, ki leži 60 milj
zapadno od oljnih polj v Groz-
nem, pa poročajo Rusi že drugi
zaporedni dan o uspehih.

Akcija japonskih letalcev

CUNKING, Kitajska, 8. sep-
tembra. — Včeraj je napadlo
zavezniško letališče v Heng-
jangu v Hunan provinci 27 ja-
panskih bojnih letal, ki so ga ob-
streljevali s strojnimi.

Napad ameriških bombnikov

KAIRO, Egipt, 8. septembra.
— Ameriški bombniki in an-
gleška bojna letala so podvzeli
zopet napad na Suda zaliv na
Kreti, kjer so povzročili požare,
katere je bilo videti 60 milj da-
leč, dočim je maršal Rommel v
Egiptu potegnil nazaj svoje če-
te z zadnjih postojank, s čemer
se nahaja njegovo vojaštvo zo-
pet tam, kjer je pričelo svojo
izjavaljeno ofenzivo.

Zavezniška letala so razbija-
la po dokih in letališčih osi-
šča v Suda zalivu. — Nad egiptsko
fronto pa so zavezniška letala
sestrelila nadaljnjih devet osi-
šnih letal ter bombardirala na
Sredozemskem morju dvojce la-
dij osišča.

Boji pri Solomoni

Ameriški glavni stan na Gua-
dalcanalu, 25. avgusta. (Zakas-
nelo). — Poizkus japonske mor-
narice, da bi se zopet polastila
kontrolne nad Solomonskim otoč-
jem, se je izjalovil, ko so zavez-
niški bombniki uničili in razpr-
šili 17 japonskih bojnih in dru-
gih ladij. Pri obrambi Solomo-
nov je igrala glavno vlogo ame-
riška mornarica in ameriška
zračna sila.

Himen

Mr. in Mrs. Frank Homovec,
1052 E. 72 St., sporočata, da se
bošta v soboto zjutraj ob 8. uri
poročila njiju hčerka Stella in
poročnik John Kernz. Ženin je
sin družine Mr. in Mrs. Matt
Kernz, 1425 E. 55 St. Poročnik
Kernz služi strica Sama v Flo-
ridi, odkoder pride v četrtlet na
osemdnevni dopust. Poroka se
bo vršila v cerkvi sv. Vida, po-
ročna slavnost pa večer v Sach-
senheim dvorani na E. 55 St.
Po poroki si bo mladi par usta-
novil svoj dom v Floridi, kjer je
ženin nastanjen v svoji službi.
Novoporočencema čestitamo in
želimo vso srečo in zadovoljstvo
v zakonskem življenju!

ROMMEL BOLAN

ANKARA, 9. septembra. —
Semkaj so prispela poročila, da
je maršal Rommel, poveljnik čet
osišča v Egiptu, nenadoma zbo-
lel za boleznijo, ki je poročila ne
navajajo. Nemško vrhovno po-
veljstvo namerava baje zdaj od-
poklicati maršala Rommela iz
Afrike.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DEBAKEL JUGOSLAVIJE

II.

Medtem pa so se v vojaške operacije vmešali politiki. Ban Natlačen je s proglasom naznanil prebivalstvu, da bo sovražnik zasedel deželo. To je zaneslo veliko zmešnjavo med prebivalstvom in tudi med armado. Po Pavelčevem puču v Zagrebu je v imenu narodnega sveta zahteval od vojaškega poveljstva, da se slovenski vojaki pošljejo domov. Ker ni bilo zveze z vrhovno komando, medtem pa so nemški tanki prodrli že do Karlovca in posamezni celo do Novega mesta, je 1. aprila zjutraj sporočilo divizijsko poveljstvo, da vsak vojak lahko stori, kar hoče. S tem je seveda armada položila orožje in vojaki so odšli domov. Zanimivo je, da so se nemške čete še vedno zadrževale na meji in niso vkorakale, dočim so italijanske čete prišle do Vrhnike, kamor jim je bilo sporočeno, da je Ljubljana evakuirana ali izpraznjena. Zasedba ozemlja po nemških četah se je pričela šele tri dni pozneje. Tak konec so vsi slovenski vojaki in nevojaki občutili kot pravo nacionalno katastrofo ter so VOJAKI TUDI IZRAZILI SVOJE OGORČENJE, ČEŠ, DA JIM JE NEPOSPOBNO VODSTVO IN IZDAJSTVO ONEMOGOČILO, DA Z OROŽJEM V ROKI BRANIJO SVOJO DOMOVINO IN SVOBODO!

Peta kolona je bila dobro organizirana, kar je prišlo do izraza v širjenju neresničnih vesti, (n. pr., da je Maribor padel, itd.), in v pasivnem odporu napram vsem vojaškim in obrambnim ukrepom. Zlasti je bila peta kolona množična na jugoslovanski severni meji, kjer se je takoj odkrito pojavila pri vpadu Nemcev. Peta kolona je obstojala iz pripadnikov narodnostnih manjšin; zlasti se je pokazalo kot usodopolno, da so bili Nemci rezervni oficirji v jugoslovanski armadi; tako se je neki častnik-Nemec, dodeljen radio-postaji v vrhovni komandi v Sarajevu, sam hvalil, da je prvi dan neopazno tako pokvaril aparaturu, da postaja ni mogla delovati. Pavelčevi pristaši in vojaki so vršili sabotažo na ta način, da so dajali napačna povelja, tako da so čete marširale sem in tja brez pravega smisla. Največje razočaranje za vse naše politike in javne delavce brez razlike strank je bilo zadržanje preprostega ljudstva, ki je v prvih dneh nesreče izropalo vso državno in vojaško imovino. Začelo je psovati Jugoslavijo, češ, da je bil zadnji čas, da pride Hitler. V obmejnem pasu med italijansko in nemško armado na Gorenjskem je prišlo do javnih manifestacij za Hitlerja proti Italijanom. V St. Jerneju je večja skupina kmečkega prebivalstva prikorakala s kljukastim križem do Novega mesta, kjer je prišlo do krvavega spopada z italijanskimi vojaki. Na Gorenjskem je v prvih dneh pozdravilo ljudstvo prihod Nemcev, ki so pa takoj zaprli inteligenco in duhovnike. Delno komunistično nastrojevanje nižjemu prebivalstvu je bilo to zelo po volji ter so aretirance celo javno zasramovali. Šele ko so se preganjanja raztegnila tudi na drugo prebivalstvo brez razlike stanu, je prišlo iztreznjenje in se je razpoloženje mase izpremenilo v takem smislu, da so te mase danes radikalno sovinitivne in da je velik del njih odšel v gozdove kot četniki. (S to ugotovitvijo imamo torej dokaj jasno sliko in primeroma točen odgovor, kdo so slovenski gerilci, dasi je osebo, ki je vestno in točno zabeležila pričetek tega pokreta, o čigar razsežnosti ni takrat niti sanjala, že pred tem pokrila hladna zemlja. Ta ugotovitev pa nudi hkratu tudi nadaljni dokaz verodostojnosti celotnega poročila. Uredništvo.) V Ljubljani so Slovenci sprejeli italijanske čete z dostojanstveno rezervirano: Italijani so občutili, da prihajajo v k njim sovražno sredino. Isto je bilo po drugih krajih. Splošno, se lahko reče, da so bile v teh dneh italijanske čete sprejete z večjo mržnjo kakor nemške. Šele brutalni nastop Gestapa je popolnoma menjal razpoloženje.

Zelo dobro so se držali posadni bataljoni, ki so bili večinoma sestavljeni iz Bosancev, slovenske čete pri Mariboru in Ptuj in 3. bataljon 40. pešpolka na mostu pri Zagrebu. Sicer pa večjih bojov ni bilo. Vsekakor pa ni

zabeležiti vojnih činov neposlušnosti, izdajstva ali desertstva v slovenskih vojnih enicah.

Skoraj vsi slovenski častniki in vojaki, v kolikor jih ni v izgnanstvu, so doma. Aktivni slovenski častniki province Ljubljane dobivajo od Italije plačo. Aktivni srbski častniki, ki jih je tam ostalo znatno število, pa dobivajo od časa do časa podporo. Tudi odbor za pomoč našim beguncem je votiral razne zneske kot pomoč srbskim častnikom in njihovim družinam.

(Ta važen dokumentaren članek bomo jutri nadaljevali.)

Padalci v sodobni vojni in borba proti njim

Spremljajoč razvoj dogodkov v sedanji vojni in pisanje tuje tiska o vprašanju padalcev in borbi proti njim, pridemo do zanimivih zaključkov. Morda bi kdo rekel da je to vprašanje že dovolj znano. Toda ker se je akcija padalcev pokazala za zelo nevarno tam, kjer niso pod vzeli potrebnih ukrepov za pripravljenost in obrambo, smatramo, da ni nikdar preveč razmišljanja o tej veliki nevarnosti.

V vseh vojnah so stremeli za tem, da bi nasprotnika premagali s čim manjšimi žrtvami.

Eno od najsigurnejših in najmočnejših sredstev za to je iznenadenje. To je eden prvih pogojev za uspeh in vsak vojaški starešina želi, da ga vstvari kadarkoli mu je mogoče. Iznenadenje prinese edini, ki ji je uspelo ustvariti ga, veliko prednost, tako da se sovražnikova številčna premoč v obojestrni znanstveni zmanjša, ker je sovražnik ne more izkoristiti. Če pa se iznenadi sovražnikovo zaledje, je to toliko hujše, kolikor manj je ljudstvo obveščeno in poučeno o nevarnosti in po-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Vlado Klemenčič:

V kužnem letu 1681

Po zgornjem Dravskem polju je hitel proti Ptuj jezdec. Ob lečen je bil v dolgo povišeno haljo, ki mu je segala do ostrih, na glavi je imel kapuco, na rokah pa irhaste rokavice.

Jezdec je posegel zdaj pa zdaj v torbo, ki mu je visela čez ramo, vzel je iz nje steklenico z lišavami, jo odmašil in podržal pod nosom. V steklenici so bile v iganju namočene citronove lupine, meta in pelin, eno izmed sredstev, s katerimi so se v tistih časih branili kužnega smrada.

Čim bolj se je bližal Ptuj, tem pogostejše je videl na vratih tmetih hiš velike bele križe, napravljeni z apnom, znamenje, da so hiše okužene. Na polju je opazil le malo ljudi, mnogo njih je bilo nepočetih. Tudi vasi so bile kakor izumrle, le tu pa tam se je prikazal izza ogla človek, in zopet izginil kot senca. Malo pred Hajdino je zagledal ob cesti mrljica. Iz nosu in ust mu je silila črna kri, na razgaljenih prsih je imel gnojne bule, iz katerih se je cedila sokrvica. Nemosen smrda se je širil od mrljice. Jezdec je urno spodbodel konja in oddirjal mimo.

Že je dospel na Hajdino. Ko je jezdit po vasi, je srečal duhovnika z zadnjo popotnico in cerkvenika, ki ga je spremljal. Oba sta imela prav takšno haljo, kakor naš jezdec. Duhovnik je nosil na prsih burzo s posvečeno oljjo, v roki pa dolgo palico s težnim polmesecem na koncu. Cerkvnik je nosil razen zvonce še steklenico hudega kisa.

Jezdec razjaha in poklekne. Zadovednost mu ne da, da ne bi stopil za njima. Kmalu se duhovnik ustavi pri hiši, označeni z belim križem. Cerkvnik stopi prvi vanjo, škropeč s kisom na vse strani. Za njim vstopi duhovnik. Skozi okna in vrata, ki so jih zaradi smrada na široko odprli, opazuje popotnik sledeči prizor.

Cerkvenik je prižgal pripravljeno plamenico in jo držal med bolnikom in spovednikom, da bi ogenj in dim odganjala bolezen in še dalje škropil s kisom po sobi. Duhovnik pa je obstal za dva sežnja od bolnika in poslušal njegovo spoved. Bolnika je kuhala vročica, težko je dihal, usmiljenje, da jih z železnim se težje govoril. Pod ušesi, na vratu in na prsih so se mu že začela kazati temnovišnjave otekline. Ko se je okuženec spovedal, ga je duhovnik obhajal v srebrno lunulo na palici je

pridrtil hostijo in jo od daleč položil bolniku na jezik, ne da bi se mu približal. Nato je lunulo razkuži nad ognjem plamenice. S tem je bila zadnja tolažba opravljena. Duhovnik in cerkvnik sta stopila iz hiše.

"Občudujem vašo krščansko ljubezen do trpečih," nagovoril popotnik duhovnika in se mu poklonil:

"To je moja dolžnost, gospod," odgovori duhovnik. "A kdo ste, popotnik?" vpraša in nezaupno ogleduje tujca od nog do glave.

"Moje ime je Ferdinand Schierer, provisor sanitatis, kužni komisar, ki me je oblast poslala v okuženo Središče, da pomagam ljudem."

"A jaz sem Jurij Hauptmann, plebanus hajdinski," odvrne duhovnik.

"Slišal sem že o vas, kako požrtvovalno skrbite za svoje farane. Prepričan sem, da tudi meni ne odrečete nekaj pojasnil, za katere vas prosim."

V pogovoru gredo skozi vasi, župnik pripoveduje Schiererju o vsem, kar ga ta povpraša in kar bi ga utegnilo zanimati. Tako govori:

"Ali je treba še dolgega razlaganja, kaj je napravila morilka kuga iz naših krajev? Sami ste videli, kako je ta cvetoča, od Boga blagoslovljena pokrajina zdaj zapuščena in kako je izumrla. Sto jezikov bi ne popisalo vseh grozot, ki so zadele te kraje. Poglejte! Polja leže ne obdelana, in če so posejana, ostanjejo nepočetna. Skoro ves promet je zaprt, sejmi in cerkvena prošenja prepovedana. Ceste so zagradili, mostove podrli, da ljudje ne šli križem. Meja proti Hvaški je strogo zastražena. Nikogar ne puste v mesto, kdor ne pokaže "fede" (izkazila), da ne prihaja iz okuženih krajev) pa še itak je sumljiv."

Ljudje umirajo trumoma. Povsod žalost in jok. Poglejte te hiše z belimi križi! Nekateri so prazne, ker so izumrli vsi stalnovalci. V nekaterih bolniki v mukah in grozi pričakujejo konca. Grobar mi je umrl pred tremi dnevni in nikogar ne dobim, da bi ga nadomestil. Kdo pokoplje mrljice, kdo jim stori zadnje usmiljenje, da jih z železnim kavljem potegne iz hiše in odpevra v kužno jamo? Zadnji čas, da ljudje še bolj razburjeni, češ, da bodo vsi pogubljeni, ker je oblast prepovedala pokopavati v kugo umrle v posvečeni zem-

lji. Namesto v molitvi in premagovanju, iščejo nekateri tolažbe v vinu in uživanju. V ptujskih predmestnih krčmah plešejo in razgrajajo, da se Bog usmili! Prišli so brčiči, da bi jih razgnali, pa so se z njimi sprli in jim grozili z orožjem. A kazen je prišla tudi zanje, "črna smrt" jih je pograbila sredi gostije; ta je padel kakor od strele zadet med rajanjem, oni se je zgrudil s kozarcem ob ustih.

Strašno je razdejanje povsod in konca ne vidim. Grešniki smores, vsi smo potrebni kazni in pokore; a prizanesi nam, Gospod, že zaradi nedolžnih otrok."

Tako je končal svoje pripovedovanje plebanus Hauptmann. Zadnje besede je govoril tiho in žalostno.

Kužni komisar je zvedel dovolj in preveč. Poslovil se je od župnika in odhajal proti Ptuj. Ko pa je prišel do Drave, ni mogel dalje. Most je bil ob ptujskem bregu podrt. Stražnik na oni strani je mahal z rokami in odkimal z glavo, češ, da ni mogoče čez. Komisar je vzel svoj "fede" in z različnimi kretinami dopovedoval stražniku, da ima dovoljenje in naj ga pusti v mesto.

Dolgo je moral čakati, da so prišli ponj na zasilenem brodu. Konja je bilo treba prepeljati posebej, ker je bil brod za vse prešibek.

Jezdec po mestnih ulicah je videl nenavadne reči. Pred mesnico Simona Juraniča so stale mestne gospodinjice in dekletcekarji, ki so prišle po meso. V vratih mesnice je bila odprtina, skozi katero je metal mesar v pripravljene cekarje meso. Na mizi v odprtini je stal kotlič z jesirom. Vanj so spuščale kupovalke denar.

Tudi pek je na sličen način prodajal svoj kruh. Na lopar z belim ročajem je polagal hlebce in jih skozi okno dajal svojim odjemalcem. Tudi ta je imel posodico z jesirom, kamor so metali ljudje novce.

Vsaka druga ali tretja hiša je imela bel križ. Na Florijanskem trgu je srečal magistra sanitatis kužnega zdravstva. Bil je čudno opravljen. Razen povišene halje in kapuce je imel na obrazu masko s steklenimi očniki in dolgim nosom, podobnim kljumu, kjer so bile različne dišave, da so ublažile kužni smrad, kadar se je približal kolniku. V roki je nosil dolgo palico, s katero je otipaval okužence.

Ko so otroci zagledali zdravnikovo gredočega po trgu, so se z vrščen razbežali, kričaje: "Mohr! Mohr!" Schierer je poznal Mohra, zato ga je ustavil in nagovoril: "No, prijatelj, kam tako urno?"

Mohr je snel svojo masko in odvrnil: "K bolniku. Vsak trenutek moram biti pripravljen, da me pokličejo. Vsakemu pomagam, kolikor morem in znam. Naporna služba. In nevarna. Zjutraj ne morem reči, da ne bom ležal tudi jaz zvečer pokrit z gnojnimi bulami, v kužni jami. A kaj hočemo! Božja volja naj se zgodi!"

"A s čim zdravite okužene bolnike?"

"Različna zdravila priporočam. Najcenejše zdravilo so krastače. Krastače je treba posušiti na soncu in stolži v prah. Ta prah uživajo bolniki na kisu ali na mleku. Tudi polhi in verice, pripravljene na isti način, so dobro zdravilo. Na otekline devam obliže iz govna in mleka. Gosposke ljudi zdravim z vraštvom, ki ga je zaupal graški zdravnik dr. Charitin: smokve, orehe in vino zelišče stolčeno v močnariju vsako posebej. Nato vse dobro zmešam, pridelem soli ter sok citron in pomaranč. Iz te zmesi napravim

kroglice. To je Latverg. Zelo pomaga."

Se dalje bi govoril učeni magister, a Schiererju se je mudilo, da čimprej dospe v Središče. Še je mimogrede zvedel, da je pred tremi tedni umrl za kugo gvar-dijan ptujskih kapucinov Luka in še mnogo drugih, v tem letu okrog 200 ljudi. Ko je jezdit skozi predmestje, je odmevalo iz neke beznice razposajeno petje. Slišal je pesem o veseljaku Avguštinu, ki se je v času kužne bolezni na Dunaju tako napil, da je obležal nezavesten. Ponoči so ga našli hlapci, ki so pobirali mrljice in ga vrgli v kužno jamo misleč, da je umrl za kugo. Ko se je drugo jutro streznil, je vstal čil in zdrav in živel še 26 let. V pesmi, ki so jo peli, so se večkrat ponavljale besede:

"O, ti ljubi Avguštin, Avguštin, Avguštin..."

Vsaki kritiki so dodajali še žalostnoveseli pripev:

"Danes se napij, danes se naužij, jutri te kuga že umori..."

Jezdec je pogladil konja in naglo zdriljal čez Spodnje Dravsko polje mimo Sv. Marjete, Velike Nedelje in Ormoža proti Središču. Na vsej poti je srečaval le bedo in obup. Morilka kuga je gospodarila povsod.

Pozno popoldne je prispel v Središče in se predstavil županu Stefanu Simoneriču.

Središčani, sosede Hrvačev, so bili zaradi kuge v veliki nevarnosti, saj je skozi Središče peljala pot v sosednje Medmurije in v Varaždin, kjer je kuga strašno morila. Kmalu po svojem prihodu je izdal kužni komisar sledeče ukaze:

Prvi ukaz: tržani naj strogo zastražijo mejo in puste čez le one, ki imajo neoporočen "fede".

Drugi ukaz: mrljice ne smejo pokopavati na pokopališču, ampak v kužni jami na spodnjem koncu trga.

Tretji ukaz: v hiše z belim križem ne sme stopiti nihče razen zdravnika, duhovnika ali pogrebca.

Četrty ukaz: onkrak Trnave naj se zgradi lazaret ali kužna hiša, kamor bodo spravljali bolnike.

Ti ukazi so bili razglašeni vsem s pripombo, da bo najstrožje kaznovan, kdor je ne bo izpolnjeval. Tudi v drugih rečeh, ki so v zvezi s kužno boleznijo, mora ljudstvo ubogati le komisarja Schiererja.

Ko je prišel Schierer v septembru v Središče, je bila že polovica hiš okuženih in označenih z belim križem. V mesecu maju, juniju, juliju in avgustu, je umrlo nad 50 ljudi. Schierer je bil odločen mož, pa je šel pogumno v boj z neusmiljeno morilko. Požrtvovalno so mu pomagali župan Simonerič, pisar Miklavž Fuks, sel Marko Trepec, ki je hodil v Ormož po zdravila, ter domačina Jurij Cavičar in Andrej Fuksar.

A vsi ukazi, prepovedi in vsa vrnena je malo zalegla, saj je umrlo do maja naslednjega leta 1862 vsega skupaj 592 oseb. Župnik And. Golob je tolažil umirajoče, pa sam ni bil kos napornemu delu. Trg Središče je bil od jeseni l. 1681 do pomladi 1682 ena sama mrtvašnica. Šele ko je izpraznila domala vse hiše, je odtegnila "črna smrt" svojo morilno roko. Le v Jurinovi hiši tik kapele ni umrl nihče, čeprav sta bila dva Jurinova celo pogrebca in sta imela z okuženimi mnogo posla. Pila sta samo sirotko, jedla zelo malo in živela kolikor se da skromno.

Ko je kuga ponehala je odšel iz Središča tudi kužni komisar Ferdinand Schierer. Požrtvovalno se je trudil, in izpolnjeval točno svoje dolžnosti, zato je dobil od oblasti pohvalno izpričevalo.

ŠKRA



Damir Feigel:

Bacili in bac

Take obravnave se sode dni dvorani. Užaljen je tožil Strganščeka in radi razžaljenja častni-gačnih razmerah bi bi sodnik vso zadevo tek-re, toda tožitelj, obto-priča so okužili vse svoje bolezni in kuga vladal v sodni dvorani ni in mogočni "bacil-tiae". Ta si je podjarm-žavno prevdnega funi-zapisnikarja, odvetnik-ga slugo, poročevalce-stov in galerijo.

Vse je govorilo do-celo navzoče občinstvo deleževalo s svojimi zanimive obravnave šest dni. Tretji dan klicani izvedenci: dva in dva profesorja najizjavijo, je-li "ba-quantiae" psotka. Pol-nih izvedencev je bila lovetica proti, vsi štirje kazovali svoje mnenj-ljtimi, ure in ure znanstvenimi predava-tega je zaprosil sodni-medicinske fakultete, pet ni vedela ničesar tem, njeje še neznanne Vseučilišče je odposl-bravnavi slednjč svo-boljšega bakteriologa, glasil v daljšem govo-"bacilus eloquentiae" ko.

Na podlagi te kom-sta bila obsojena Str-rožnik na dvajset stroški cele obravnave rasli na tri tisoč kro-je treba, da ni zahtev-stvo za svoje govore škodnine, zato so pa primeroma majhni.

Iz sodne dvorane širila zgovornost po-stu. Sleherni bolnik svoje sosedščino z ba-bacili. Vse je govorilo na vogalu so imeli vdušene govore o svoje obrti, dekle glavi so strastno zapo-poto dragonske, toplovske uniforme, v kavarnah je pa sledi-vorur, razni govorniki davino reformo, povot-talne stroje, proteste novemu ženskemu gliko ni bilo žensk zra-ko solnčne pege so vnetih zagovornikov njih nasprotnikov.

(Dalje prihodno)



Zakrajsek

Home, Inc.

6016 ST. CLAIR

Tel: ENdicott

OGLAŠAJTE V

"ENAKOPRAVNOSTI"

Padalci v sodobni vojni in borba proti njim

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ku, kako naj se je obrani. Padalci ali parašutisti so oboje ali manjši oddelki, oboroženi s puškami ali lahkim avtomatskim orožjem, z revolverji, bombami in oblečeni v uniformo sovražnika, ali kako drugole, ki se s padalom spuščajo iz sovražnih letal. Padalci lahko spuste povsod, ker zadržajo letalo v letu, dočim oddelki sovražnih čet, ki prevažajo z letali, lahko pri- na cilj samo tam, kjer so prej vse pripravili za spu- nje in pristajanje letal, ka- tudi poskrbeli za varnost palisa, kjer pristajajo leta-

to padalce spuščajo prej se oni pripravijo zemljišče pristajanje transportnih le- z večjimi sovražnikovimi delki. Spuščanje padalca na- jo traja kratek čas, ker pa- brzino 5 do 7 metrov v se- to. Takoj po pristanku je v slabi situaciji, ker se mora osvoboditi padala. Treba je orientirati in zbrati za iz- stev svoje naloge. Zato je prikladnejši čas zanje prav- številu ljudi, ki se spu- padali na gotovo mesto, ali od naloge, ki jim je do- ena. Spuščajo posamezni- patrolo 10 do 12 ljudi, pa- voče številu vojakov. Ne- na stran spuščanja s pada- tam gori v višavah vstrepeta- vale so zvezdice, druga za dru- go.

Dolgo je zrl mladenič nepre- mično tja v dolino, vzdihnil in preko ust mu je zdrčal smehljaj poln bridke ironije.

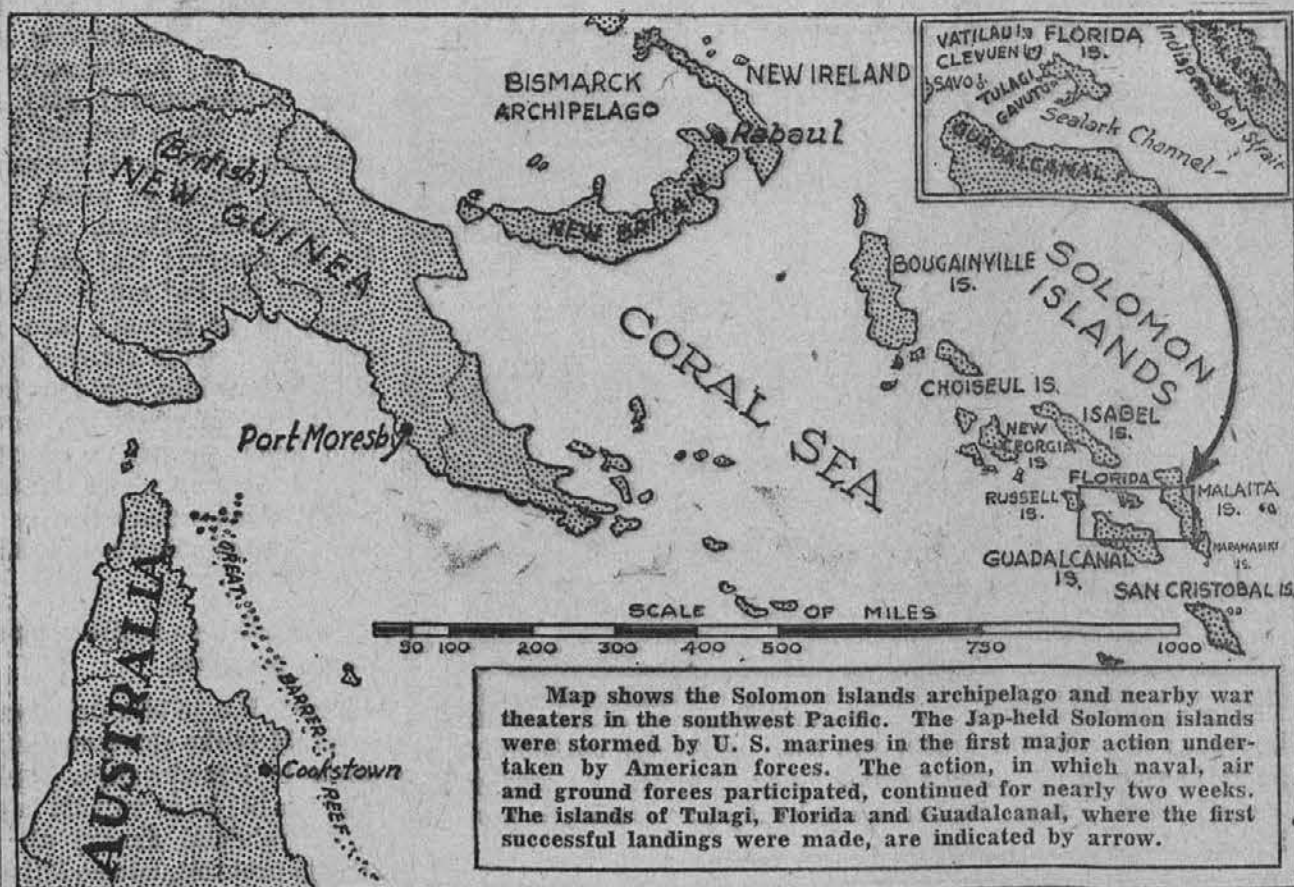
"Proketo gnezdo," je zaše- petal, "ki imaš njo v sredini, njo, ki mi je dala življenje — mater mojo! Ha, mati, mati! mladiča, še ona ga branil, a ti človeška mati? — Ti nisi mati, slabša si nego zverina."

Preklinjaš mene, ker sem, ti živ dokaz tvojih mladostnih grehov, bežiš pred menoj, in me ne umeješ, da sem tudi jaz člo- vek — človek brez očeta in ma- tere. Sem-li jaz kriv tvojega greha, da se skrivaš pred me- noj, da me pehaš od sebe, neho- teč me poznati? Tvoja kri sem, tvoja ljubezen me je — rodi- la...

Daleč strani, v pozabljeni kraje si me oddala po porodu — med tujce. Nikdar nisem ob- čutil materine ljubezni, nikdar spoznal detinskih let. Povsod sem bil pritepenec, sin nepošte- nih staršev imenovan.

O, mati, mati! Kolikor gorja je bilo tedaj v moji otroški du- ši. In vendar sem te ljubil, če- ravno si me zavrgla ako tudi me nisi hotela poznati.

Solomonsko otočje



Na sliki vidimo zemljevid Solomonskega otočja, s katerega so Amerikanci izbrali Japonce.

DRAGO KOMAC:

Mati

Solnce je padalo tja za vr- hove. Rahlo jesenska sapica je poljubljala že orumenelo listje. Tam gori za mestom, na griču, ustavljal se je mladenič.

Uprl je pogled tja doli, kjer je bučalo življenje, valove. Nad mestom se je valil dim. Dolge sence so padale na zemljo in tam gori v višavah vstrepeta- vale so zvezdice, druga za dru- go.

Dolgo je zrl mladenič nepre- mično tja v dolino, vzdihnil in preko ust mu je zdrčal smehljaj poln bridke ironije.

"Proketo gnezdo," je zaše- petal, "ki imaš njo v sredini, njo, ki mi je dala življenje — mater mojo! Ha, mati, mati! mladiča, še ona ga branil, a ti človeška mati? — Ti nisi mati, slabša si nego zverina."

Preklinjaš mene, ker sem, ti živ dokaz tvojih mladostnih grehov, bežiš pred menoj, in me ne umeješ, da sem tudi jaz člo- vek — človek brez očeta in ma- tere. Sem-li jaz kriv tvojega greha, da se skrivaš pred me- noj, da me pehaš od sebe, neho- teč me poznati? Tvoja kri sem, tvoja ljubezen me je — rodi- la...

Daleč strani, v pozabljeni kraje si me oddala po porodu — med tujce. Nikdar nisem ob- čutil materine ljubezni, nikdar spoznal detinskih let. Povsod sem bil pritepenec, sin nepošte- nih staršev imenovan.

O, mati, mati! Kolikor gorja je bilo tedaj v moji otroški du- ši. In vendar sem te ljubil, če- ravno si me zavrgla ako tudi me nisi hotela poznati.

CHAPLAINS



The Chaplains unit of the U. S. Citizens Defense Corps has been established in an administrative order issued recently by James M. Landis, Director of the U. S. Office of Civilian Defense. This is not one of the protective services but is classed as a related service.

The insignia for the new unit follows that in use by the U. S. armed forces with the addition of the traditional OCD background.

The insignia for the Christian Chaplain is the Latin Cross in red, in a white triangle in a circular field of blue. The insignia for the Jewish Chaplain consists of the six-pointed star centered above "Tables of the Law" in silhouette in red, within a white triangle in a circular field of blue.

Chaplains will administer to the religious and spiritual needs of persons suffering from the effects of air raids or other disaster. They will be appointed by the local authorities upon complying with usual requirements for membership in the U. S. Citizens Defense Corps, except no special training courses are prescribed.

Getulio Vargas



Na sliki vidimo Getulio Var- gasa, predsednika Brazilije, ki čita deklaracijo, s katero vstopa Brazilijo v vojno proti Nem- ciji in Italiji.

s pristavkom: ne popolnoma normalen...

Hahaha, rodna mati — ne človeka; mati zblaznelega si! Saj ti si mi dala to ime, da me noče nobeden v delo, pod stre- ho. Vsak se me boji! Odrigala si mi kruh od ust, da moram stradati — toda ne dolgo več...

Ena krogla — in konec bo življenju, ki si je ti prižgala. Svet bo jutri govoril norec — se je ustrelil, a tvoja vest naj ti govori, če je imaš še kaj.

Mati — mati — prokleta bo- di!

Počil je strel, tam v daljavi se je oglašil njegov odmev. Na trati je ležalo truplo mladeniča. Parkrat je še vztrepetalo in končano je bilo življenje. Iz majhne jamice na desnem sen- cu je curčila polagoma rdeča

Danski letalci



Ob strani angleških letalcev se bore tudi danski letalci, katerih dvoje vidimo na gornji sliki.

kri, pomešana z možgani. Ka- jo na mnoge duri. Slabe vesti pala je enakomerno ter se iz- gubljala med travo.

Na nebu so se igrale zvezdi- ce. Doli v dolini je bučalo mest- no življenje dalje, dalje tja glo- boko v noč. Listje je šumljalo tam ob trati, mirna, tiha noč je zagrnila plan in log.

V temnih nočeh prihajajo duhovi v bele halje ogrnjeni — strašni. Tam po grobovih in cestah se izprehajajo ter trka-



If you suffer distress from Monthly FEMALE WEAKNESS

Which Makes You Blue, Cranky NERVOUS—

At such times if you're troubled by cramps, headache, backache, a bloated feeling, nervousness—dis- tress of "irregularities"—due to functional monthly disturbances—try Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound! It's helped thousands upon thousands of women and girls to go "smiling thru" such "difficult days."

Lydia Pinkham's Compound is one medicine you can buy today—made especially for women—to re- lieve monthly pain and its tired nervous feelings due to this cause. And in such a sensible way! With nature's own beneficial roots and herbs. No harmful opiates. Taken regularly—thruout the month—Pinkham's Compound helps build up resistance against such symptoms. Follow label direc- tions. Worth trying!

"THAT LITTLE GAME" Inter-nat'l Cartoon Co., N.Y.—By B. Link



What You Buy With WAR BONDS

Essential in the equipment of every Soldier, Sailor, Marine or Flyer is a first aid kit, consisting of band- ages and antiseptics for instantane- ous use. These materials are packed into a compact box and cost about \$1.50 each.



We need millions of these first aid kits for emergency treatment. They are also used by Red Cross work- ers, in field hospitals and wherever needed until hospital treatment may be obtained. Even a child could buy one or more of these kits through purchase of War Stamps. Buy War Bonds and Stamps every pay day and invest at least ten percent of your income in these government securities. U. S. Treasury Department

SQUIRE EDGE GATE He Deals With a Beggar Who Chooses



BY LOUIS RICHARD



SODNIK OVI

JOS. STRITAR

Tako nekako se je godilo našemu Seljanu. Ko pride pred Sodnikovo hišo, zagleda malega Andrejčka, ki se je že na cesti ki po grlu praska in v lase legral. Veselo ga ogovori deček:

"Kaj pa vi, stric, tako zgodaj pri nas?"

V srce je starega moža zabolelo to otrokovo vprašanje. Odgovori mu:

"Očeta iščem! ali so že vstali?"

"Kaj pa da so, na dvorišču jih menda najdete ali pa na vrtu."

Seljanu ni bilo treba moža po vrtu iskati. Na dvorišču ga sreča, ravno je hotel z doma. Molče se gledata moža nekaj časa. Potem reče Seljan:

"Nekaj bi rad s tabo govoril, Sodnik."

Te besede so bile govorjene s tako nenavadnim, skoraj skrivnostnim glasom, da so Sodnika čudno zadelo. Na misel mu ni prišlo, da bi se obregnil nad možem, kako je bila sicer njegova naveda. Mirno ga vpraša:

"Kaj takega? Govori, meni se mi ne mudi na polje."

"Malo moraš že potrpeti, tako hitro ni, da bi se to povedalo, tukaj že celo ne; sama morava biti."

Molče gre Sodnik gori v svojo sobo, Seljan pa za njim. Ko bi bil v tem trenutku kdo Sodniku roko na levo stran prsi položil, čutil bi bil, da mu srce hitreje utripa.

Ko sta bila v sobi, sname Seljan ključ od zunaj iz vrat ter sobo od znotraj zapre.

Sodnik ga gleda in pravi:

"Kaj pa to? Menda vendar nisi prišel iz slabega namena? Dobro, da nimaš sekire pri sebi."

Nato Seljan, kakor da bi ga ne bil slišal:

"Sodnik! Tvoj sin in moja hči se rada imata; zato sem prišel."

Sodnik si oddahne pri teh nenadnih besedah, čes: To je torej in jaz sem mislil, bogve, kaj bo! Čelo se mu zvedri, veselo mu reče:

"In za to je bilo treba vrata zaklepiti? Toda kaj pravim? Prav si storil, Seljan; kaj takega res ni da bi svet slišal. Saj vendar nisi tako neumen, kakor sem mislil, Seljan. Snubit si torej prišel? Ali to je kaj novega; prej se je hodilo dekleta snubiti, ti pa si staro navado obrnil narobe. Vendar predno dalje govoriva, povej mi, Seljan, ali si bil že pri žitniku tako zgodaj? Koliko kosarčkov si ga pozobal? Hudega Sodnikovo hišo, zagleda malega Andrejčka, ki se je že na cesti ki po grlu praska in v lase legral. Veselo ga ogovori deček:

"Kaj pa da so, na dvorišču jih menda najdete ali pa na vrtu."

Seljanu ni bilo treba moža po vrtu iskati. Na dvorišču ga sreča, ravno je hotel z doma. Molče se gledata moža nekaj časa. Potem reče Seljan:

"Nekaj bi rad s tabo govoril, Sodnik."

Te besede so bile govorjene s tako nenavadnim, skoraj skrivnostnim glasom, da so Sodnika čudno zadelo. Na misel mu ni prišlo, da bi se obregnil nad možem, kako je bila sicer njegova naveda. Mirno ga vpraša:

"Kaj takega? Govori, meni se mi ne mudi na polje."

"Malo moraš že potrpeti, tako hitro ni, da bi se to povedalo, tukaj že celo ne; sama morava biti."

Molče gre Sodnik gori v svojo sobo, Seljan pa za njim. Ko bi bil v tem trenutku kdo Sodniku roko na levo stran prsi položil, čutil bi bil, da mu srce hitreje utripa.

Ko sta bila v sobi, sname Seljan ključ od zunaj iz vrat ter sobo od znotraj zapre.

Sodnik ga gleda in pravi:

"Kaj pa to? Menda vendar nisi prišel iz slabega namena? Dobro, da nimaš sekire pri sebi."

Nato Seljan, kakor da bi ga ne bil slišal:

"Sodnik! Tvoj sin in moja hči se rada imata; zato sem prišel."

Sodnik si oddahne pri teh nenadnih besedah, čes: To je torej in jaz sem mislil, bogve, kaj bo! Čelo se mu zvedri, veselo mu reče:

"In za to je bilo treba vrata zaklepiti? Toda kaj pravim? Prav si storil, Seljan; kaj takega res ni da bi svet slišal. Saj vendar nisi tako neumen, kakor sem mislil, Seljan. Snubit si torej prišel? Ali to je kaj novega; prej se je hodilo dekleta snubiti, ti pa si staro navado obrnil narobe. Vendar predno dalje govoriva, povej mi, Seljan, ali si bil že pri žitniku tako zgodaj? Koliko kosarčkov si ga pozobal? Hudega Sodnikovo hišo, zagleda malega Andrejčka, ki se je že na cesti ki po grlu praska in v lase legral. Veselo ga ogovori deček:

"Kaj pa vi, stric, tako zgodaj pri nas?"

V srce je starega moža zabolelo to otrokovo vprašanje. Odgovori mu:

"Očeta iščem! ali so že vstali?"

"Kaj pa da so, na dvorišču jih menda najdete ali pa na vrtu."

Seljanu ni bilo treba moža po vrtu iskati. Na dvorišču ga sreča, ravno je hotel z doma. Molče se gledata moža nekaj časa. Potem reče Seljan:

"Nekaj bi rad s tabo govoril, Sodnik."

Te besede so bile govorjene s tako nenavadnim, skoraj skrivnostnim glasom, da so Sodnika čudno zadelo. Na misel mu ni prišlo, da bi se obregnil nad možem, kako je bila sicer njegova naveda. Mirno ga vpraša:

"Kaj takega? Govori, meni se mi ne mudi na polje."

"Malo moraš že potrpeti, tako hitro ni, da bi se to povedalo, tukaj že celo ne; sama morava biti."

Molče gre Sodnik gori v svojo sobo, Seljan pa za njim. Ko bi bil v tem trenutku kdo Sodniku roko na levo stran prsi položil, čutil bi bil, da mu srce hitreje utripa.

Ko sta bila v sobi, sname Seljan ključ od zunaj iz vrat ter sobo od znotraj zapre.

Sodnik ga gleda in pravi:

"Kaj pa to? Menda vendar nisi prišel iz slabega namena? Dobro, da nimaš sekire pri sebi."

Nato Seljan, kakor da bi ga ne bil slišal:

"Sodnik! Tvoj sin in moja hči se rada imata; zato sem prišel."

Sodnik si oddahne pri teh nenadnih besedah, čes: To je torej in jaz sem mislil, bogve, kaj bo! Čelo se mu zvedri, veselo mu reče:

"In za to je bilo treba vrata zaklepiti? Toda kaj pravim? Prav si storil, Seljan; kaj takega res ni da bi svet slišal. Saj vendar nisi tako neumen, kakor sem mislil, Seljan. Snubit si torej prišel? Ali to je kaj novega; prej se je hodilo dekleta snubiti, ti pa si staro navado obrnil narobe. Vendar predno dalje govoriva, povej mi, Seljan, ali si bil že pri žitniku tako zgodaj? Koliko kosarčkov si ga pozobal? Hudega Sodnikovo hišo, zagleda malega Andrejčka, ki se je že na cesti ki po grlu praska in v lase legral. Veselo ga ogovori deček:

"Kaj pa vi, stric, tako zgodaj pri nas?"

V srce je starega moža zabolelo to otrokovo vprašanje. Odgovori mu:

"Očeta iščem! ali so že vstali?"

"Kaj pa da so, na dvorišču jih menda najdete ali pa na vrtu."

Seljanu ni bilo treba moža po vrtu iskati. Na dvorišču ga sreča, ravno je hotel z doma. Molče se gledata moža nekaj časa. Potem reče Seljan:

"Nekaj bi rad s tabo govoril, Sodnik."

Te besede so bile govorjene s tako nenavadnim, skoraj skrivnostnim glasom, da so Sodnika čudno zadelo. Na misel mu ni prišlo, da bi se obregnil nad možem, kako je bila sicer njegova naveda. Mirno ga vpraša:

"Kaj takega? Govori, meni se mi ne mudi na polje."

"Malo moraš že potrpeti, tako hitro ni, da bi se to povedalo, tukaj že celo ne; sama morava biti."

Molče gre Sodnik gori v svojo sobo, Seljan pa za njim. Ko bi bil v tem trenutku kdo Sodniku roko na levo stran prsi položil, čutil bi bil, da mu srce hitreje utripa.

Ko sta bila v sobi, sname Seljan ključ od zunaj iz vrat ter sobo od znotraj zapre.

Sodnik ga gleda in pravi:

"Kaj pa to? Menda vendar nisi prišel iz slabega namena? Dobro, da nimaš sekire pri sebi."

Nato Seljan, kakor da bi ga ne bil slišal:

"Sodnik! Tvoj sin in moja hči se rada imata; zato sem prišel."

Sodnik si oddahne pri teh nenadnih besedah, čes: To je torej in jaz sem mislil, bogve, kaj bo! Čelo se mu zvedri, veselo mu reče:

"In za to je bilo treba vrata zaklepiti? Toda kaj pravim? Prav si storil, Seljan; kaj takega res ni da bi svet slišal. Saj vendar nisi tako neumen, kakor sem mislil, Seljan. Snubit si torej prišel? Ali to je kaj novega; prej se je hodilo dekleta snubiti, ti pa si staro navado obrnil narobe. Vendar predno dalje govoriva, povej mi, Seljan, ali si bil že pri žitniku tako zgodaj? Koliko kosarčkov si ga pozobal? Hudega Sodnikovo hišo, zagleda malega Andrejčka, ki se je že na cesti ki po grlu praska in v lase legral. Veselo ga ogovori deček:

Ženske pri angleški zračni sili



Na sliki vidimo angleške ženske, ki so pridružene zračni sili, kjer opravljajo vsakovrstne potrebne posle. Na levi sta dve dekleti, ki polnita magazine s krogli za strojnice; na srednji sliki je dekle, ki popravlja topniški stolpček pokvarjenega bombnika, na desni pa so ženske, ki pregledujejo in oskrbujejo strojnice za letala.

ki so mu ga bile zbudile zadnje besede Seljanove. To je Seljan dobro čutil, hotel je končati neprijetni pogovor, reče mu torej naravnost:

"Sodnik, Zaplotniku so naš sledu; to sem ti prišel povedati; stori zdaj, kar se ti zdi!"

Strela je bila udarila v hrast. Vsa kri je Sodniku silila proti srcu; sled kakor zid se je tresel po vsem životu, za stol se je moral prijeti, da bi ne omahnil. Ko bi mu bil Sodnik ne vem kaj storil, zdaj je bil Seljan za vse masečevan. Usmiljenje je imel z ubogim možem, ki je tako ponižan trepetal pred njim. V to lažbo mu reče z ginjenim glasom:

"Mene se ne boj, Sodnik! Stori sem ti zaradi tvojega sina, kar sem mogel, morebiti več, nego sem smel; zdaj grem. Z Bogom!"

Nato odklene vrata in odide.

XIX.

Tako imenitnega dneva ni morebiti imela okrajna gospodinja v trgu, odkar je bivala v tem kraju.

Imeli so Zaplotnika!

V bližnji vasi se je bil zvalil z neko deklinjo; k nji je hodil v mraku vasovat. Ko se je to zvedelo, poslali so tja dva žandarja, ki sta ga čakala skrita. Še tisti večer je šel njima brezskrbno v past. Nič se ni branil, ko sta planila nanj iz zakotja, mirno se je njima dal vkleniti in gnati v trg. To je bil torej oni glasoviti Zaplotnik, katerega je bilo tako težko vjeti, se teže držati! Kakemu razbojniku ali sploh velikemu hudodelcu ni bil podoben; mlad je še

bil in dosti čednega lica; in res je imel srečo pri ženskem svetu; ravno to je bila njegova nesreča.

Veseli je sijalo z lica okrajnemu sodniku, ko je zagledal ujetnika pred sabo; mislil si je: Nam ne uideš; dobro hočemo shraniti takega ptiča! Sam je šel pregledat ječo, lastnoročno je pretipal železno omrežje, s katerim je bilo zavarovano njeno edino okence. Sam je dvakrat krepko obrnil ključ v vratih za njim in potem še poskusil, če zapah dobro drži. Zadovoljen je bil in mirno je šel spat po tem imenitem opravilu.

Novica, da imajo Zaplotnika, se je hitro raznesla po vsem trgu; a reči ne moremo, da so je bili tržani kaj posebno veseli, samo radovedni so bili, kaj bo dalje.

Sodnikov niso zvedeli zadnji te imenitne dogodbe. Sodnika ni bilo ves tisti dan ne na kosilo, ne na večerjo. V svoji sobi je tičal, ženi je dejal, da mu ni nič kaj prav; a vendar ga ni mogla pregovoriti, da bi poslal po zdravnika. Pozno po večerji je šla Liza gori k njemu pogledat, kako mu je. Za mizo je sedel zamišljen; oblička mu ni videla, v obeh rokah mu je bilo skrito.

"Zakaj ne greš v posteljo, Andrej?" ga vpraša skrbna žena.

"Pusti me, saj nisem otrok!" ji odgovori neprijazno.

"Ali veš kaj novega? — Tiste-

ga Zaplotnika so prijeli!"

Sodnik se zgane pri teh besedah, kakor bi ga bil gad pičil. To je bilo dobro, da v tem trenutku ni videla njegovega obraza. Zapazila je bila pač, kako se je bil zdrzil, a menila je, da je to storil iz nevolje, da ga nadleguje s takimi ničevimi stvarmi. Vošči mu torej lahko noč, potem tiho odide.

Ko je bil Sodnik zopet sam, zdihe iz globočine srca: "Zdaj je vsega konec!"

Ko je to izgovoril, trči obupno s čelom ob mizo. Čez nekaj časa vstane ter začne hoditi po sobi; kakor zblaznel je mahal z rokami okoli sebe. Nato se zopet zgrudi na tol. Zopet čez nekaj časa vstane, odpre miznico ter začne pregledovati in prebirati razne listine, katere je imel v nji spravljene. Nekaj jih odbere, zveže in shrani, druge vtakne v peč ter jih zažge. Naposled sede zopet ter nasloni čelo na mizo, kakor da bi dremal.

Se nekdo drug je bil, ki mu skrb ni dala spati tisto noč. Seljan je bil že v postelji, ko mu potrkala neki znanec mimogrede na okence in poroči, kaj se je zgodilo.

"Kdo bi bil mislil," je dejal sam pri sebi, "da pojde to tako hitro? Zdaj je pač vse izgubljeno. Stori sem, kar sem mogel; svaril sem Sodnika, naj se varuje; ali, kakor zdaj vidim,

bil in dosti čednega lica; in res je imel srečo pri ženskem svetu; ravno to je bila njegova nesreča.

Veseli je sijalo z lica okrajnemu sodniku, ko je zagledal ujetnika pred sabo; mislil si je: Nam ne uideš; dobro hočemo shraniti takega ptiča! Sam je šel pregledat ječo, lastnoročno je pretipal železno omrežje, s katerim je bilo zavarovano njeno edino okence. Sam je dvakrat krepko obrnil ključ v vratih za njim in potem še poskusil, če zapah dobro drži. Zadovoljen je bil in mirno je šel spat po tem imenitem opravilu.

Novica, da imajo Zaplotnika, se je hitro raznesla po vsem trgu; a reči ne moremo, da so je bili tržani kaj posebno veseli, samo radovedni so bili, kaj bo dalje.

Sodnikov niso zvedeli zadnji te imenitne dogodbe. Sodnika ni bilo ves tisti dan ne na kosilo, ne na večerjo. V svoji sobi je tičal, ženi je dejal, da mu ni nič kaj prav; a vendar ga ni mogla pregovoriti, da bi poslal po zdravnika. Pozno po večerji je šla Liza gori k njemu pogledat, kako mu je. Za mizo je sedel zamišljen; oblička mu ni videla, v obeh rokah mu je bilo skrito.

"Zakaj ne greš v posteljo, Andrej?" ga vpraša skrbna žena.

"Pusti me, saj nisem otrok!" ji odgovori neprijazno.

"Ali veš kaj novega? — Tiste-

ga Zaplotnika so prijeli!"

Sodnik se zgane pri teh besedah, kakor bi ga bil gad pičil. To je bilo dobro, da v tem trenutku ni videla njegovega obraza. Zapazila je bila pač, kako se je bil zdrzil, a menila je, da je to storil iz nevolje, da ga nadleguje s takimi ničevimi stvarmi. Vošči mu torej lahko noč, potem tiho odide.

Ko je bil Sodnik zopet sam, zdihe iz globočine srca: "Zdaj je vsega konec!"

Ko je to izgovoril, trči obupno s čelom ob mizo. Čez nekaj časa vstane ter začne hoditi po sobi; kakor zblaznel je mahal z rokami okoli sebe. Nato se zopet zgrudi na tol. Zopet čez nekaj časa vstane, odpre miznico ter začne pregledovati in prebirati razne listine, katere je imel v nji spravljene. Nekaj jih odbere, zveže in shrani, druge vtakne v peč ter jih zažge. Naposled sede zopet ter nasloni čelo na mizo, kakor da bi dremal.

Se nekdo drug je bil, ki mu skrb ni dala spati tisto noč. Seljan je bil že v postelji, ko mu potrkala neki znanec mimogrede na okence in poroči, kaj se je zgodilo.

"Kdo bi bil mislil," je dejal sam pri sebi, "da pojde to tako hitro? Zdaj je pač vse izgubljeno. Stori sem, kar sem mogel; svaril sem Sodnika, naj se varuje; ali, kakor zdaj vidim,

bilo je prepozno. Zdaj ni več pomoči. Zaplotnika bodo izpraševali, in povedal bo vse; kako da bi ne? Kaj je pomagalo vse moje prizadevanje? Kaj morem zdaj? Ko bi tudi šel k Zaplotniku v ječo, ko bi me pustili k njemu, ko bi ga prošil s povzdignjenimi rokami, naj molči; vse zastoji! Kaj sem temu človeku jaz, kaj mu je Sodnik? Zakaj bi ne govoril, ako si s tem olajša svoje stanje! In ko bi tudi to ne bilo, taki ljudje nimajo srca, še veseli jih, če morejo koga spraviti v nesrečo. Uboga Jerica, ubogi Matija! Stari Seljan vama ne more pomagati, ako se Bog vaju kako ne usmili!"

Take misli so rojile ubogemu starcu po glavi.

Drugi dan je bilo pri okrajni gosposki veliko slovesno zasliševanje in izpraševanje. Zaplotnik ni tajil, da je vojaški begun in da je delal denar; ali pri kom je prebival, kdo so bili njegovi tovariši in pomočniki, tega ni bilo spraviti iz trdovratnega jeknika, kakor so ga vili in pestili. Poskusilo se je, ali ga morebiti omeči post. In tako je šel zopet v zapor; morebiti bo popoldne volnej.

Seljanu ni dala skrb miru, četudi je vedel, da ne more pomagati. Naproti se, sam ni vedel prav zakaj, proti Sodnikove mu domu; kaj Sodnik, ali mirno čaka doma ali je morebiti pobegnil? Na dvorišču mu pride Liza naproti.

"Kako pa Andrej?"

"Nič prav zdrav ni; bojimo se, da bi ne prišla kaka bolezen. Včera ni ves dan nič jedel."

"Kje pa je?"

"Menim, da gori! Ali bi radi z njimi govorili?"

Predno je Seljan na to kaj rekel, pristopi k njima Andrejček, ki je slišal materine besede, ter pravi:

"Ne, mati, očeta ni gori, kakor pravite; jaz sem jih iskal, hotel sem jih nekaj prositi, pa jih ni. Nato mi je dejal sosedov Luka, da jih je videl, ko so šli zgodaj po stezi proti gozdu. Jaz mislim, da jim je že bolje, ker so tako zgodaj vstali, kaj pravite, mati?"

"Bog daj, da bi bilo tako, kakor pravite," pristavi žena.

Seljan je edini vedel, kako je možu, a on ni smel govoriti.

"Nič posebnega; kar imam, povem mu lahko drugičrat;

morda ga še danes kje Bog vas obvaruj."

Tako se je Seljan odšel na svoje delo.

S postom se ni dalo plotniku nič opraviti; no je molčal zopet pri tretjem zasliševanju; ga je bilo torej poslano v mesto, da naj bi ž njim, kar velevali go jutro že sta ga gradarja, dobro vklenjena proti mestu. Kadar bi tržani ta novi priča ženska je dejala, da bi: škoda tako lepega Zaplotnika je mirno stajevajema, ozrl se ni na no, ne na levo; a glavni povešal. Čez nekaj časa po cesti v gozd — ne je šlo še za njimi — bila ob obeh straneh. K molče stopali nekaj pogleda Zaplotnik zdihe, zdaj na levo v gozdu se zdržne in kakor strelevo v grmovje! Eden jev hitro pomeri za njim. Zdelo se mu je, del, ali ko sta planila oboja za njim, ni bilo nika ne duha ne-sluha sta ga, kakor išče love, ljene divjačine; stekni grmovje daleč naokrog Zaplotnik je bil izginel, sled sta mislila sama, biti ta človek res s dobim duhom v zvezi.

Otroci, ki so videli, so prinesli hitro v vekom in vpitjem to novico.

(Dajte prihodnjemu)

What You Buy WAR BONDS

The mess kit is one of the most important items in the equipment. It consists of a pan, a plastic canteen, a fork, knife and spoon, all in one pack cover. The total cost is about \$2.00.

SAVE YOUR OLD PAPERS

CALL THE SALVATION ARMY

HENDERSON 5357

EVERYBODY BUY WAR BONDS

WE CANNOT HAVE ALL WE WANT IF OUR SOLDIERS AND SAILORS ARE TO HAVE ALL THEY NEED.

—Franklin D. Roosevelt

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

EVERYBODY BUY WAR BONDS

TWILIGHT BALLROOM
se odda v najem za
PLESE in VESELICE
še nekaj dobrih dnevo za oddajo
na razpolago
POKLICITE
TINO MODIC
6025 ST. CLAIR AVE.
ENdcoff 9691



Oblak Mover
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca